

Ekološko kmetijstvo - priložnost ali modna muha?

Vsekakor priložnost še posebej za današnje krizne čase. Ekološko kmetovanje ni nič novega, česar že ne bi preizkusili naši starši in vsi rodovi nazaj. Svet se je vrтел v naših krajih vse do sedemdesetih let prejšnjega stoletja na takšen način.

Seveda ne mislim povedati, da bi se morala v sedanji čas vrniti volovska in konjska vprega ter motika. Tudi v tem primeru se je kolo razvoja zavrtelo daleč naprej in očitki, ki gredo nam ekološkim kmetom, da bi bili danes lačni, če bi vsi delali na takšen način nikakor ne držijo. Statistika kaže, da bi se v razvitem svetu zmanjšala količina hrane za 5%, v nerazvitem pa bi se povečala za 13-krat, predvsem na račun pomanjkanja znanja in posledično kapitala.

V današnjem razvitem svetu je hrane več kot dovolj, vendar ta hrana postaja vse bolj osiromašena pomanjkljivih zdravih snovi. Hrana mora zopet postati hranilo, ki nas drži vitalne, ne pa, da je samo balast, ki nas nasiti. Zadnjih 40 let so se življenjske navade in prehranjevanje ljudi zelo spremenile, seveda v napačno smer. Ker je v preteklosti precej primanjkovalo hrane, je kmetijska politika zelo povečala pridelavo mesa, ki naj bi najhitreje nasitila ljudi. Vendar to je najdražji in najbolj nezdrav način pridelave hrane. V tropskih krajih, predvsem v južni Ameriki so pričeli z velikim izsekovanjem (oziroma požiganjem) gozdov. Siromašne kmete so pod prisilo izselili, na njihovo zemljo pa so začeli sejati gensko spremenjeno sojo in koruzo. To sojo in koruzo so pričeli voziti v Severno Ameriko in Evropo, s katero so pričeli krmiti živino. Tudi v naših krajih je podobno, da se je v nižine vse preveč razširila industrijska reja živine, ki zelo obremenjuje okolje. Nižine bi bilo treba obdelovati s pridelavo žit, oljnic, stročnic, zelenjave in različnega sadja, živinorejo pa zmanjšati in jo povečati v hribih, da se ne zarastejo. Ne smemo pa pozabiti tudi na ekološko prašičjerejo, ki ne uporablja koruze in ekološko rejo perutnine, katerih v Sloveniji zelo primanjkuje. S takšno prerazporeditvijo pridelave bi po hektarju pridelali dovolj hrane za samooskrbo, kot pa, da pridelujemo potratno meso.

Tu pa se začnejo odpirati nova delovna mesta na podeželju, katerih zdaj zelo primanjkuje. Za vse zgoraj omenjeno so nam vrata v ekološkem kmetijstvu zelo na široko odprta na manjših in večjih kmetijah. Povpraševanje po ekološko pridelani hrani v Sloveniji je veliko večje od ponudbe. Trenutno se v trgovinah proda 1% ekoloških živil, od tega odstotka samo 20% domače pridelave. Tu pa ni zajeta predaja na domu, tržnicah, v šolah in drugje.

Za preusmeritev v ekološko kmetovanje niso potrebna velika zagonska sredstva, saj lahko pričnemo z manjšo pridelavo in si iščemo kupce, predvsem v svoji okolici in delujemo lokalno. Zaposlimo lahko domače ljudi in kupujemo lokalno,

zmanjšamo transportne poti. Zainteresirati je potrebno šole, ki dobo v naslednjem letu po zakonu lahko odkupile 10% ekološke hrane, ne smemo pozabiti tudi na bolnice, domove ostarelih in druge ustanove, trgovine, turizem, lokalne tržnice ... Veliko doma pridelane hrane se da tudi predelati in jo prodati izven sezone po bistveno večji ceni. Ne smemo pa pozabiti, da moramo biti med seboj povezani, kot je lep primer v sosednji Avstriji v deželi Wulkanoland, kjer so združili samooskrbo s hrano in energijo.

Kje dobiti denar za v povprečju 30% dražjo ekološko hrano? Vprašati se moramo ali pa je zdrava hrana, poleg vode in zraka res najbolj potrebna? Če je tako, potem dajmo prednost zdravi hrani, če je mogoče si jo pridelajmo sami in v trgovini ne kupujmo nepotrebne stvari, kot so konzervirani sokovi in podobno, če lahko to dobimo pri bližnjem kmetu, da ne govorim o cigaretah, o preveč avtomobilih in še čem.

Kako vse to doseči? Nekaj teh stvari počnemo že v našem združenju za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele Krajine tudi s finančno pomočjo občine Brežice in OŠ Brežice, ki nam nudi prostor za tržnico. Predvsem pa lahko to dosežemo z izobraževanjem stroke, učiteljev, kmetov, predvsem pa staršev, ki bomo vzgojili svoje otroke tako, da bo uspeh na tem področju zagotovljen.

3.12.2013

Zvone Černelič, predsednik združenja za ekološko kmetovanje Dolenjske, Posavja in Bele Krajine